

Ρατσιστικά στερεότυπα και κανονικοποιημένος ρατσισμός

Του Δημήτρη Λαβατσή

Με αφορμή τις δηλώσεις Αντετοκούνμπο ξεσηκώθηκε κύμα διαμαρτυριών από διάφορους αρθρογράφους, που με ύφος ανωτερότητας λόγω χρώματος και εθνικότητας, του απάντησαν ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει ρατσισμός αλλά αυτός είναι αχάριστος.

Ας δούμε λοιπόν τον... αντιρατσισμό των παραπάνω και τα στερεότυπα με τα οποία αυτοί ενισχύουν τον κανονικοποιημένο ρατσισμό, αυτόν της καθημερινότητας -πέρα από αυτόν των νεοναζί-, τον ρατσισμό των *«εγώ δεν είμαι ρατσιστής αλλά...»*.

«(...) Ο Γιάννης είναι αξιοθαύμαστος, τον σεβόμαστε, τον τιμούμε και σε ανταπόδοση αυτός οφείλει να μην μιλάει ποτέ για τα βιώματά του στην Ελλάδα. Αν μιλήσει γι' αυτήν, μόνο ύμνους πρέπει να έχει. Γιατί είχαμε την καλοσύνη να του χαρίσουμε την ιθαγένεια».

Γιατί εδώ στην Ελλάδα, όπως έγραψε ένας καλός φίλος, κυριαρχεί μια ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ νοοτροπία: τίποτα δεν θεωρείται αυτονόητο δικαίωμα, ακόμα κι αν το προβλέπουν οι νόμοι ή το δίκαιο, όλα είναι ΧΑΡΕΣ που κάνουν οι από πάνω στους από κάτω, με τους τελευταίους να πρέπει να ευγνωμονούν ισοβίως τους *«ευεργέτες»* τους! Ο μετανάστης *«να λέει ευχαριστώ που του δώσαμε ένα πιάτο φαί»*, ο πρόσφυγας *«να λέει ευχαριστώ που του σώσαμε τη ζωή»*, ο εργαζόμενος *«να λέει ευχαριστώ που του δώσαμε ψωμάκι και τρώει αντί να λιμοκτονήσει»* κ.ο.κ.! Ακόμα και η αμοιβή για τη δουλειά που κάνει κανείς θεωρείται... ευεργεσία, που δίδεται *«απ' τη μεγαλοψυχία του αφεντικού»* και γεννά υποχρέωση αιώνιας ανταπόδοσης και υποτέλειας! Ο κάθε κάτοχος μικροεξουσίας απαιτεί από όποιον την υφίσταται να μετατραπεί σε δούλο του, αφού *«του χρωστάει»*.

Αυτή η οθωμανική νοοτροπία, που δυστυχώς εσωτερικεύεται και σε

πολλούς; που υποφέρουν από αυτήν, βολεύει θαυμάσια την εξουσία του ελληνικού καπιταλισμού. Ηχούν περίπου παράξενα και κάπως αυθάδικα στα αυτιά των περισσότερων συμπατριωτών μας ακόμη και στις κατώτερες κοινωνικές τάξεις εκφράσεις όπως: **«κοινωνικά δικαιώματα, εργατικά δικαιώματα, πολιτικά δικαιώματα»**. Με την παρακμή των συνδικάτων μετά το 1990-2000, οι εκφράσεις αυτές έγιναν... εξωτικές.

Έτσι, αφενός μεν ξεχνάμε ότι την ιθαγένεια την δώσαμε όταν τον ζήτησαν από το NBA και αφετέρου επιμένουμε να αγνοούμε ότι η ιθαγένεια είναι αυτονόητο δικαίωμα για τα παιδιά που γεννήθηκαν στην Ελλάδα μετά το 2004. Αυτό το δικαίωμα, που επί δεκαετίες δεν είχε νομοθετηθεί και δεκάδες χιλιάδες παιδιά που γεννήθηκαν μέχρι το 2004 και σήμερα ζουν και εργάζονται στη χώρα μας το στερούνται, γιατί στο ελληνικό κράτος υπερισχύει η λογική της **«γραμμής του αίματος»**.

Ένα δεύτερο στερεότυπο των **«δεν είμαστε ρατσιστές. αλλά...»** είναι πως είμαστε έθνος αγίων.

Έτσι το ελληνικό έθνος στην νεώτερη ιστορία του ούτε υποδούλωσε ποτέ ούτε σκλάβωσε ούτε βασάνισε...

Τι κι αν έγραψε η Διδώ Σωτηρίου τα **«Ματωμένα χώματα»**, τι κι αν αφηγούνται δεκάδες ημερολόγια των πολεμιστών της δεκαετίας 1912-22 τις αγριότητες που ζήσανε στην πορεία **«προς την Κόκκινη Μηλιά»**, τι κι αν οι χιλιάδες παλαιοί πολεμιστές μέχρι το 1935 φώναζαν για την φρίκη των πολέμων και την συμμετοχή τους σε αυτήν, η κυρίαρχη αφήγηση υπερισχύει γιατί, εκτός των άλλων, οι περισσότεροι-ες δεν θέλουμε να μαθαίνουμε κάτι πέρα από τα στερεότυπα. Που είναι πάντοτε εύκολα και βολικά.

Παράλληλα, όταν έρθει η κουβέντα στα αίτια της παραβατικότητας των προσφύγων (που βεβαίως υπερδιογκώνονται), όλοι αυτοί αρνούνται την εξαθλίωση των γκέτο και των στρατοπέδων απελπισίας των ανέστιων σαν γενεσιουργές αιτίες και αντιπαραβάλλουν το αμίμητο: **«Και εμείς πηγαίναμε μετανάστες αλλά είχαμε χαρτιά και είμαστε κύριοι»!**

Όταν τους παρουσιάσεις μια σειρά από σοβαρές μελέτες που μιλούν για την κτηνώδη εκμετάλλευση, την άγρια φτώχεια και τον ακραίο ρατσισμό που ζούσαν στο πετσί τους εκατοντάδες χιλιάδες συμπατριώτες μας στην πορεία για μια καλύτερη ζωή, από τους μεσάζοντες αλλά και τους Αγγλοσάξονες, προτεστάντες, όπως μας δείχνει ο μεγάλος Ηλίας Καζάν στο αριστούργημά του **«Αμέρিকা! Αμέρিকা!»**, αυτοί επιμένουν να μην θέλουν να μάθουν τίποτα!

Οι μελετητές της ελληνικής μετανάστευσης, όπως και ο Ηλίας Καζάν, δεν ντρέπονται να μιλήσουν και για την παραβατικότητα που ανέπτυξαν πολλοί συμπατριώτες μας στις ακραίες εκείνες συνθήκες.

Για να μην μιλήσουμε για τα πολλές φορές ανύπαρκτα έγγραφα εισόδου όταν ακόμη και τώρα κάποιοι συμπατριώτες μας στην προσπάθειά τους να φτάσουν στις ΗΠΑ πάνε τουρίστες στον Καναδά και περνούν, με χίλιους κινδύνους, το **«Παγωμένο ποτάμι»**.

Το τρίτο στερεότυπο, που βγαίνει από τα άλλα δύο, είναι πως ο ανέστιος ικέτης που φτάνει στο ελληνικό έδαφος είναι παράνομος και πρέπει να νιώθει ένοχος που ήρθε!

Η στάση βέβαια αυτή έχει διακυμάνσεις από το **«είναι φτωχοί άνθρωποι, αλλά υπάρχουν νόμοι και σύνορα»** μέχρι το **«δεν χωράμε»** και ακόμη χειρότερα μέχρι το είναι πράκτορες των Σόρος, απολίτιστοι, **«λαθροπιθήκια»** και άλλα πολλά του νεοελληνικού ορθολογισμού και της ανθρωπιάς.

Όσοι καταλαβαίνουμε ή θέλουμε να καταλάβουμε την κοινωνική πραγματικότητα απέναντι σε όλα τα παραπάνω στερεότυπα, οφείλουμε να είμαστε κάθετοι:

Όπως οι κοινωνικές ανισότητες που διαλύουν τις κοινωνίες και παράγουν πρόσφυγες και ανέστιους, να σκεφτόμαστε και να το φωνάζουμε: πως είναι οι ίδιες πολιτικές που παράγουν όλο και πιο ακραίες κοινωνικές ανισότητες που κάνουν την χώρα μας δυστοπική τόσο που να νιώθουμε ότι χωράμε όλο και λιγότεροι, ότι **«δεν χωράμε»** ούτε οι μισοί από εμάς τους ντόπιους, δηλαδή

η πλειονότητα των «**από κάτω**» τάξεων.

Και όσοι γίνονται τόσο ανόητοι ώστε να θεωρούν αιτία των δεινών μας τους ανέστιους, μπορούν να είναι σίγουροι πως οι επόμενες κλοτσιές της εξουσίας και των ταξικά ανώτερών τους θα είναι εναντίον τους!

Ήδη η αρχή έγινε και θεσμικά και ιδεολογικά όταν ο πρωθυπουργός, την περασμένη εβδομάδα, αναφέρθηκε στις περικοπές που έκανε στα οφειλόμενα στους συνταξιούχους βγάζοντας ηλικιακό ρατσισμό. Όταν είπε πως δεν μπορούν οι συνταξιούχοι να επιβαρύνουν τις νεότερες γενιές με παλιές απαιτήσεις και ας δικαιώθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Φυσικά ούτε κουβέντα για τους έχοντες και κατέχοντες που επωφελήθηκαν από όλη την κρίση της δεκαετίας για να κερδίσουν κι άλλα. Αυτοί απλώς υποφορολογούνται. Ούτε κουβέντα για τα αντικοινωνικά σχέδια που προχωράει αυτός και η κυβέρνησή του με δικαιολογία την πανδημία...